

Oderljungas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskoleklass och grundskola åk1-6

Läsår: 2018/2019

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola F-6

Ansvariga för planen

Rektor, elevhälsoteamet och arbetslaget på Oderljunga skola

Vår vision

Vi inkluderar alla! Med mjuk inkludering så att individens behov inte åsidosätts.

Planen gäller från

2018-08-10

Planen gäller till

2019-06-10

Läsår

2018/2019

Elevernas delaktighet

Klassråd, Elevråd, Matråd, Grönflaggråd, Utvärdering och utarbetande av nya mål i varje IUP och har utvecklingssamtal varje termin. Barnkonventionen som tema vecka under januari se även infomentor med klassens och skolans pedagogisk planering .

Vårdnadshavarnas delaktighet

Föräldraråd och föräldramöte. Skolbesök under skoldagar samt på möte och utvecklingssamtal.

Personalens delaktighet

Dagliga samtal i klassen -samling och klassråd. Utvecklingssamtal och planering och samtal. Elevhälsomöte. Samplanering inför olika arbetsområden. Arbetsplatsträffar och arbetslagsmöten samt studiedagar.

Förankring av planen

Ledningsgruppen

Utvärdering

Årets plan ska utvärderas senast

2019-06-10

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Defgo enkäter som sker via internet som rektor och skolkanslist administrerar Tillgång till dator erbjudes i skolan också för elever och föräldrar. Ansvarig för att årets plan utvärderas
Rektor och skolassistent

Främjande insatser

Namn

Dagligt värdegrundsarbete

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Dagligt värdegrundsarbete i klassen samt på hela skolan och uppföljning sker konkret och tydligt för att utveckla empati och tänkande kring värdegrunden. Blanketter och språkbruk hem ska vara könsneutralt och skrivas som vårdnadshavare och tilltalas som detta eller som dina vuxna.

Insats

Samtal och olika aktiviteter som skapar samhörighet och empati. Polare och rastlekar på skolgården.

Inskolnings- och kompislekar. Kompissamtal och fyrahörnsövningar. Klassråd och elevråd. Hälsodag för hela skolan. Skapande skola med kultur utbud från många olika länder och ursprung för att genom kreativt skapande kunna öka förståelse och ha glädjande samvaro. Skicka hem blanketter och brev till vårdnadshavare och dina vuxna för att undvika kränkningar och stereotyper.

Ansvarig

Klasslärare/mentor/assistenter

Datum när det ska vara klart

Innan höstlovet samt utvecklas vidare under hela läsåret

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Trygghetsvandring med rektor och elevråd. Föräldramöte. Enkät via defgo för elever och föräldrar. Konkreta metoder för svar i de yngre åldrarna

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

De fem punkterna som arbetet fördjupas efter samtal med eleverna är följande; Trakasserier på toalett och i duschrum. Grupp och arbetsplacering efter personlighet, behov och identitet och inte efter kön eller ålder. Könsneutrala rum dvs lekrum, matrum, utelek och språkrum och matematikrum. Stress vid bussresor hem via fritidshemmet.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Samtal , enkätsvar och studiedag

Resultat och analys

Fortsatt könsneutrala toaletter. Idrottslärare och assistent deltar och hjälper till i duschar på idrott och bad. Klasser och grupper planeras efter behov hos individen och hens personlighet och behov. Fritidshemmet har fortsatt könsneutrala rum. Stressförebyggande åtgärd är att föräldrar lämnar och hämtar sina barn på fritidshemmet och kommunicerar i god tid både schemaändringar, ledighet och annat.

Förebyggande åtgärder

Namn

Dagligt metodiskt skolarbete

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

FNs barnkonvention Demokratiarbete Grön Flagg
De fyra världsreligionerna

Åtgärd

Barntemavecka inför FN-dagen. Grön flagg arbete både dagligen i klassen samt under temadagar för hela skolan. De fyra världsreligionerna via En läsande klass och Religion/SO böcker i de äldre åldrarna.

Motivera åtgärd

Alla barns lika värde. Demokrati och hållbar utveckling. Religion här och över hela världen med samma fredliga grunder och traditioner av olika slag.

Ansvarig

Mentor/klasslärare

Datum när det ska vara klart

Under läsåret före 10/6 2019

Namn

Demokratiarbete

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder

Mål och uppföljning

Trygghet och god skolmiljö

Åtgärd

Introduktionssamtal med nya elever och föräldrar. Välkomnande miljö och rundvandring för att lära känna hela skolan både ute och inomhus miljöer. Individanpassning utifrån kunskaper och förutsättningar samt behov. Tydlighet med blanketter och vikten av dessa gällande hälsa, hemmiljö och förutsättningar sedan tidigare. Blanketter och språkbruk sker

könsneutralt och vårdnadshavare eller de vuxna är ord som används för att främja alla familjesituationer som eleverna kan vistas i.

Motivera åtgärd

För att skapa goda förutsättningar och en bra start i skolmiljö är det viktigt att känna till elevens behov både socialt, medicinskt samt inlärningsmässigt och på så vis kunna göra de anpassningar och skapa goda lärmiljöer för att eleven ska trivas och mår bra. Detta som en grund för inläring och kommunikation .

Ansvarig

Mentor/klasslärare samt rektor och skolassistent

Datum när det ska vara klart

När elever börjar i skolan

Namn

Trygghet för alla

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Funktionsnedsättning och Ålder

Mål och uppföljning

Utomhusmiljön ; att skapa en trygg och säker skolmiljö ute samt vid resor till och från skolan.

Åtgärd

Staket vid parkeringsplats då flera elever med NP har svårt med gränssättning och kan komma till skada.

Föräldrar lämnar och hämtar sina barn på fritidshemmet för att skapa mindre stress kring bussresor . Busslast via fritidshemmet för att alla ska vara trygga och åka på korrekt tid.

Kommunikation av föräldrar är av största vikt till fritidshemmet kring schema och ändringar samt ledighet osv.

Motivera åtgärd

Mindre stress

Säkrare skolväg och busskö

Trygg hemresa till rätt adress / hem eftersom växelvis boende förekommer en del.

Ansvarig

Rektor

Datum när det ska vara klart

20180817

Rutiner för akuta situationer

Policy

Handlingsplan finns samt krisplaner i röd pärm på personalrummet samt en mindre krispärm i varje klassrum. Anslaget i varje klassrum finns även utrymningsplan och inläsningsplan. Tillbudsblankett fylls i av all personal vid hot och våld eller andra kränkningar och skickas till rektor.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Förebyggande arbete med polare och rastvakter samt rastlekar ute. Trygghetsvandring med rektor tillsammans med skolkurator och elevrådet. Vuxna som är med eleverna både på lektionstid och i matsal och på raster samt i ombytet på idrotten och i simhallen. Samtal och inskolningslektioner med material att öva drama och olika sagor kring empati tex Kaninsagorna o F-3 samt sociala färdigheter och fyrahörns övningar samt kompissamtal i årskurs 3-6. Demokratiarbete med Grön flagg och likabehandling pågår dagligen i klasserna. Tydlighet för föräldrar att lämna och hämta sina barn på fritidshemmet samt att de måste informera fritidshemmet i god tid om schema ändringar och ledigheter m.m.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Lärare Assistenten

Rektor Skolsköterska Kurator Skolpsykolog

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Samtal med dokumentation som vi haft över tid samt handlingsplan eller åtgärdsprogram aktualiseras av rektor. Blankett vid tillbud fyller de anställda i och skickas till kommunstyrelse via rektor. Kontakt med hemmen sker av skolan vid alla kränkningar.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Samtal med berörd personal och rektor och fackföreningar. Alla olagliga förehavande polisanmäls av rektor .

Rutiner för uppföljning

Samtal hur det gått med konkreta känslbilder för de yngre barnen. Uppföljning av handlingsplan samt uppföljning av åtgärdsprogram om det är aktuellt att arbeta utifrån på uppdrag av rektor.

Rutiner för dokumentation

Dokumentation skickas till kommunstyrelsen och BUN. Åtgärdsprogram skriver i infomentor ihop med vårdnadshavare och klasslärare/mentor på uppdrag av rektor via blankett från Skolverket.

Ansvarsförhållande

Rektor leder och fördelar arbetet i olika samverkans former som Elevhälsomöte, Elevråd, Miljöråd och Matråd samt föräldraråd och föräldramöte.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i klassrummet och vill inte lugna ner sig trots lärarens tillsägelse. Ett gräl som uppstår emellan dem slutar med att läraren ger Lisa en örfil.

- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på rasterna. Han är hellre ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger klassläraren. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]

- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa". [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.

- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]